

Hvem var Jon Jonsen Øverbye ?

1824.05.02 ble Gaardmand Jon Jonsen Øverbye, 55 år, gravlagt ved Tyldal kirke. Jeg mener nå å vite hvem han var og hvor han kom fra, for dette er kjent:

Ifølge den siste bygdeboka for Tyllaldalen skulle han være sønn av Jon Nilsen Øverby. Det er ikke riktig, han er ikke nevnt i skiftet etter Jon Nilsen.

[Østerdalen skifteprotokoll No. 4, fol 441a]

Jon Nilsens mor Mari Larsdatter var gift to ganger, ingen barn i hennes siste ekteskap. Heller ikke ved skiftet etter hennes andre ektemann Peder Estensen er Jon Jonsen nevnt blant arvingene.

[Østerdalen skifteprotokoll No. 4, fol 291a]

1824.06.09 åpnes skiftet etter avdøde, han sies da gift med Kari Eriksdatter [feil, skal være Iversdatter - se nedenfor]. Ekteparet var trolovet og viet 1795.10.12 i Tyldal kirke. Ekteparet hadde fire barn, alle døpt i Tyldal kirke:

1. Sigri 1796-1880 gift 1821 på Tolga.
2. Jon 1799-1808
3. Iver 1802-1892
4. Peder 1807-1887

Som verger for Iver og Peder er Moderbrødrene Peder Iversen Eggen fra Tolgen og Esten Iversen Kirkbakken fra Tolgen. Kari Iversdatter var fra Ivareggen på Tolga, ved skiftet er Stervboe Enkens Laugverge Klokke og Skoleholder i Tyldal Anders Iversen [han var hennes bror].

[Østerdalen skifteprotokoll No. 14, fol 62b]

Ved folketellingen 1801 på Øverby er foruten ekteparet og deres to eldste barn også nevnt Sigrid Svendsdatter [feil, skal være Sevatsdatter], 74 år, Fledførings enke, Opholdes af huusbonden. Hun hadde altså overlatt alle sine eiendeler (og gjeld) til Jon Jonsen Øverbye mot forsørgelse resten av livet. Ekteparets eldste datter er nok oppkalt etter henne, noe som ikke var uvanlig i et slikt tilfelle.

Sigrid Sevatsdatter, gravlagt 1810.03.27 ved Tyldal kirke, 81 år gammel, var fra Finstad, datter av Sevat Pedersen Værådalen (Sevat Tømmermærker), i 1762 er han registrert bosatt i Graven hos sønnen Simen Sevatsen. Sigrid tjener i nabogården sammen med broren Ole, begge ugifte. Sevats hustru Marit Simensdatter Oppi Finstad døde i 1758, det er grunn til å tro at Sevat Tømmermærker og barna flyttet til Tyllaldalen kort tid etterpå. Ved skiftet åpnet 1778.09.05 på Finstad etter hustruens ugifte søster Anne er fire av tømmermerkerens barn bosatt i Tyllaldalen. Tømmermerkeren heter der Sevat Henrichsen, det er også brukt i andre sammenhenger. Ved barnas dåp heter han Sevat geworben eller Sevat Finstad. Han antas å være fra Stor-Elvdal.

[Østerdalen skifteprotokoll No. 3 fol 269b]

Sigrid Sevatsdatter, konfirmert i Rendalen 1746.03.27, var gift etter 1762 med Ole Gudmundsen Spekedalen som var gravlagt 1794.02.16 ved Tyldal kirke, 78 år gammel, i kirkeboka er han nevnt som gift Mand Ole Gudmundsen Øverbye.

1788.02.18 tinglyses skjøte på Graven fra Erik Larsen Finstad til Ole Gudmønsen Graven på 1 ¼ Kalvskind, kjøpesum 125 Riksdaler.

[Østerdalen Sorenskriverembete Pantebok No. 2 1778-1790, fol 476a, dok 1294]

1791.02.21 tinglyses skjøte på Øverbytrøa fra Jakob Olsen Lille Trøen til Ole Gudmundsen Graven på 1 Kalvskind for 195 Rd. Jacob Olsen med familie reiste samme år til Måselv.

[Østerdalen Sorenskriverembete Pantebok No. 3 1790-1798, fol 51a, dok 218]

1792.02.16 tinglyses skjøte fra Ole Gudmundsen Graven til Lars Giermundsen Søndre Undset af Reendalen på 1 ¼ Kalvskind av "min eyende Part af Gaarden Graven i Tyldalens Annex - for den Summa 120 Rd - ligesaa Sælger jeg og til bemeldte Lars Giermundsen en af mig opryddet og hidindtil brugt Plads og Sæter i Spechedalen, med Ager Eng og Havne Ganger paa begge Sider af Aaen Spechen - for den Summa 79 Rd ". Dokumentet er undertegnet "Nyestæd 19de Febr 1791. Ole Gudmundsen Graven (signete), med Ole Gudmundsen underskriver tillige Jon Jonsen Lille Stejen (signete)".

[Østerdalen Sorenskriverembete Pantebok No. 3 1790-1798, fol 99a, dok 399]

Ved skiftet etter Jon Jonsen Øverbye 1824.06.09: "Stervboe Enken anmeldte at hendes afdøde Mand John Johnsen i Fortiden under en gaardeplads her i Sognet kaldet Graven, hvilken han mageskiftede med gaardeparten og Arvetomten Øverbye, af Skyld 1 Kskind, dog skulde dette mageskifte eller Bytte, uden at der saavidt Enken bekjendt blev oprættet noget Lovformeligt Dokument i den henseende, - som Enken med den afdøde, beboede Stedet, med fuld Eyendom - upaaanket i over 30 Aar".

[Østerdalen skifteprotokoll No. 14, fol 62b]

Det kan neppe være tvil om at Jon Jonsen Øverbye er fra Alvdal, sønn av Jon Jonsen Brandsvoldsløkken og Anne Avlesdatter Lillesteien, døpt 1764.09.15 i Alvdal, konfirmert 1779.12.19, 15 ½ år gammel, samme sted. Fra Aamodtske Skiløberkompagnie Hovedlægds og Ungt Mandskabsroulle 1783.05.30 er nevnt Jon Jonsen Lille Steyen fra lægd 40, er 18 aar, 61" høy, bor i lægden. Han er formodentlig fortsatt vernepliktig når han drar til Tyldal og burde kunne finnes i militære arkiver, de er dessverre kun tilgjengelige på Riksarkivet så det får utstå foreløpig.

Ved eldste sønnens dåp (Jon) 1799.07.28 er fadderne disse: Barbro Estensdtr Eggen, Kari Olsdtr Lille Stejen [0317 ?], Embjør Iwersdtr Øverbye, Ole Olsen ibid, Peder Olsen Hanestad fra Surendalen [1899 ?] og Jon Avlesen Lille Stejen [0318 ?].